

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОЗЕЛЕНЕННЯ
НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ: ОСВІТА, НАУКА, ВИРОБНИЦТВО,
МИСТЕЦТВО ФОРМУВАННЯ ЛАНДШАФТУ»**

(До 10-річчя відкриття напрямку підготовки
«Лісове та садово-паркове господарство»)

**Тези доповідей учасників
III Міжнародної науково-практичної конференції**

25–26 травня 2017 року

Біла Церква
2017

Затверджено вченою радою
Білоцерківського національного
аграрного університету
(протокол № 4 від 12 квітня 2017 р.)

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., д-р екон. наук, академік НААНУ, ректор, голова оргкомітету;

Криницький Г.Т. д-р біол. наук, проректор з наукової роботи НЛТУ України,
заступник голови оргкомітету;

Галкін С.І., д-р біол. наук, директор державного дендропарку «Олександрія НАН України;

Тіток В.В., д-р біол. наук, Державна наукова установа «Центральный ботанический сад
НАН Беларуси»

Борзих О.І., д-р с.-г. наук, член-кореспондент НААН, Інститут захисту рослин НААНУ

Черняк В.М., д-р біол. наук, проф. завідувач каф. садово-паркового господарства БНАУ;

Жирнов А.Д., канд. с.-г. наук, проф., завідувач кафедри ландшафтного мистецтва та
міського середовища Національної академія керівних кадрів культури
і мистецтв.

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент, декан агробіотехнологічного факультету БНАУ;

Стадник А.П., д-р с.-г. наук, проф., завідувач кафедри лісівництва, ботаніки та
фізіології рослин БНАУ;

Роговський С.В., канд. с.-г. наук, доцент кафедри садово-паркового господарства
БНАУ, секретар оргкомітету;

Іщук Л.П., канд. біол. наук, доцент кафедри садово-паркового господарства БНАУ;

Крупа Н.М., канд. біол. наук, доцент кафедри садово-паркового господарства БНАУ;

Сокольська М.О., зав. редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ: ОСВІТА, НАУКА, ВИРОБНИЦТВО, МИСТЕЦТВО ФОРМУВАННЯ ЛАНДШАФТУ» (До 10-річчя відкриття напряму підготовки «Лісове та садово-паркове господарство») 25–26 травня 2017 року. – Біла Церква, 2017. – 180 с.

У збірнику висвітлені дослідження учасників конференції.

УДК: 581.143.6

ФІЛІПОВА Л.М., МАЦКЕВИЧ В.В., кандидати с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ГОЛУБКОВА І.М., провідний інженер

Національний ботанічний сад імені М.М. Гришка

Національної академії наук України

ПРОТОКОЛ МІКРОКЛОНАЛЬНОГО РОЗМНОЖЕННЯ АЛИЧИ, СЛИВИ, ПЕРСИКА ТА ПІДЩЕПИ ПЕРСИКА

На основі експериментальних даних нами розроблено протокол, який успішно застосовується під час мікроклонального розмноження підщеп: алича Міраболано 29С, GF-677 (рис. 1), Спутник, персики (Пам'яті Гришка, Щедрий, та ін.), сливи (Трудівниця Млієва).

За наявності придбаних у спеціалізованих лабораторіях сертифікованих безвірусних рослини *in vitro* «класу М0» потреби у доборі рослин-донорів експлантів немає. Однак, якщо є необхідність отримати вихідний асептичний матеріал, у період відновлення вегетації ізолюють первинні експланти. Найкращий період для цього – пробудження бруньок: «зелений конус, поява кінчиків перших листків». З бруньок знімають криючі луски, тому що у них знаходиться значна кількість контамінантів.

Якщо вказаний період упущений, як експланти використовують живці зелених пагонів довжиною 5-7 см із невеликими бруньками у пазухах листків. Застосування менших пагонів, особливо «жировиків», призводить до інтенсивного виділення фенольного ексудату, а в старших за віком пагонах відмічається інтенсивне контамінування ендогенною мікрофлорою. Для зменшення утворення фенольного ексудату донори експлантів не менше як за місяць до їх ізоляції заносять у приміщення (теплиця, депозитарій) із штучним освітленням. Для зниження заселеності контамінантами також проводять обробку фунгіцидами, а у випадках бактеріального забруднення – антибіотиками, наприклад, препаратом Казумін (20-30 г/л).

Для стерилізації застосовують розчин препарату Бланідас 300 (0,7-0,8 г на 100 мл дистильованої автоклавованої води). Експозиція обробки – 20 хвилин. Потім експланти 2-3 рази промивають у дистильованій автоклавованій воді. Після промивки у них видаляють некротизовані та із слідами опіків ділянки.

Підщепа GF-677

Персик, сорт Пам'яті Гришка

Рис. 1. Ріст регенерантів на модифікованому середовищі

У випадку, якщо прогнозується сильна заселеність ендогенною мікрофлорою, етап доповнюється наступними заходами:

- перед обробкою розчином Бланідас 300 експланти впродовж години витримують у розчині фунгіциду Превікур Енерджі 840 SL (1,0-1,5 мл на 100 мл дистилату);

- додають у живильне середовище біоцид (часто застосовується як консервант) PPM™ 1,5-2,0 мл/л. За його використання експланти на 2-3 тижні занурюють повністю у живильне середовище;

- якщо експланти за повного занурення мають ознаки гіпоксії PPM™ замінюють на 3-5 г/л нітрату срібла (AgNO_3).

Висаджують експланти на живильне середовище. У перші одне-два субкультивування вміст цитокінінів збільшують в 1-2,0 рази. Нами застосовується середовище з макроелементами за Кворіном – Лепуавром, з мікроелементами за Мурасіге – Скугом.

Розмноження, нарощування необхідної кількості рослинного матеріалу *in vitro*. Для отримання високих коефіцієнтів розмноження шляхом утворення конгломератів із 5-9 мікропагонів субкультивування проводять на такому середовищі (у мг/л): NH_4NO_3 – 1250, KNO_3 – 1100, $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$ – 440, $\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ – 770, KH_2PO_4 – 970, H_3BO_3 – 6,2, $\text{MnSO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$ – 22,3, $\text{CoCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ і $\text{CuSO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$ по 0,025, $\text{ZnSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ – 8,6, $\text{Na}_2\text{MoO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ – 0,25, KJ – 0,83, $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ – 55,6, $\text{Na}_2\text{EDTA} \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ – 74,6, Тіамін-НCl – 1,6, Піридоксин-НCl і Гліцин по 0,5, Аденін – 0,2, Бензиламінопурін – 1,5, Вітамін С – 6,0, Нікотинова кислота – 1,0, Мезоінозит – 100, Індолілмасляна кислота – 0,1, Сахароза – 30000, Агар – 7000.

Живцювання проводять поділом стебла або поділом куща (конгломерата) на окремі пагони. Для укорінення *in vitro* використовують середовище Кворіна – Лепуавра із додаванням аденіну (1:1) і бензиламінопурін (1:1) по 0,1 мг/л та активованого вугілля 1 г/л.

Постасептичну адаптацію проводять в умовах вологої камери. Як субстрат використовують торф із рН близьким до 6,0. Починаючи із другого тижня вологість поступово знижують. Протягом 2-3 тижнів регенеранти переважно нарощують кореневу систему і лише потім відмічається ріст пагона (рис 2).

Рис. 2. Адаптований впродовж 15 днів регенерант аличі (Мірабоолано 29С)

Сушинська Н.І. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БАРБАРІСУ ТУНБЕРГА (<i>BERBERIS THUNBERGII</i> DC) В ДЕКОРАТИВНОМУ САДІВНИЦТВІ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ	135
Тимошенко О.П., Кучерявенко О.О., Шевченко І.М., Лисенко А.В. ВЕРТИКАЛЬНЕ ОЗЕЛЕНЕННЯ ЯК ФАКТОР ПОКРАЩЕННЯ ЕКОЛОГІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА.....	136
Ткаченко І. С. ТАКСОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ВИДОВОГО ТА ФОРМОВАНОГО СКЛАДУ РОДУ <i>THUJA L.</i> , ЩО ВИКОРИСТАНИЙ В ОЗЕЛЕНЕННІ МІСТА БІЛА ЦЕРКВА	137
Улейская Л.И., Горбенко Н.Е., Карпухин М.Ю. ДЕНДРОФЛОРА САДА «ДОМА-МУЗЕЯ А.П. ЧЕХОВА В ЯЛТЕ» И ОЦЕНКА ЕЁ СОСТОЯНИЯ В НАЧАЛЕ XXI СТОЛЕТИЯ	139
Філіпова Л.М., Мацкевич В.В., Голубкова І.М. ПРОТОКОЛ МІКРОКЛОНАЛЬНОГО РОЗМНОЖЕННЯ АЛИЧІ, СЛИВИ, ПЕРСИКА ТА ПІДЩЕПИ ПЕРСИКА.....	141
Черняк В.М. УНІКАЛЬНІ ДЕРЕВА ВОЛИНО-ПОДІЛЛЯ, ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ТА ЗБАГАЧЕННЯ	143
Чорномаз Н.М. ДЕРЕВНА ТА ЧАГАРНИКОВА РОСЛИННІСТЬ СХИЛІВ КИЄВА, ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ КОМПОНЕНТ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА	145
Шевель Л. О. СЕЛЕКЦІЯ КАЛІСТЕФУСА КИТАЙСЬКОГО В ІНСТИТУТІ САДІВНИЦТВА НААН.....	147
Шевченко Н.О. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ СФЕРИ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	148
Шерстюк М.Ю. ДЕКОРАТИВНІСТЬ АВТОХТОННИХ ПОЛІСЬКИХ ДЕНДРОСОЗОФІТІВ ТА ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ЇХНЬОГО ВИКОРИСТАННЯ В САДОВО-ПАРКОВОМУ БУДІВНИЦТВІ.....	150
Шоль Г.Н. СПОНТАННА ДЕНДРОФЛОРА ПАРКУ «ВЕСЕЛІ ТЕРНИ» (М. КРИВИЙ РІГ).....	152
Юхименко Ю.С., Лаптева О.В., Данильчук Н.М., Данильчук О.В. ПРЕДСТАВНИКИ РОДИНИ <i>OLEACEAE</i> NOFFMANS. et LINK В ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕННЯХ М. КРИВИЙ РІГ	154
Вакулик І.І. ПАРКОВІ ЗОНИ ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ	159
Жихарева К.В., Жихарев Р.А., Міщенко В.В. ЗАМКОВА ГОРА В М.БІЛА ЦЕРКВА: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ФОРТИФІКАЦІЙНИХ ЛАНДШАФТІВ	161
Марутяк С.Б., Скробала В.М. ФІТОЦЕНОЛОГІЧНА ТИПОЛОГІЯ РОСЛИННОСТІ ГАЗОНІВ.....	163
Арсенентьєв В. І., Роговський С.В., Коцюба М. В. ПІДСУМКИ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ НАСАДЖЕНЬ НА ТЕРИТОРІЇ СТАРОКИЇВСЬКОЇ ГОРИ В М. КИЇВ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ НАСАДЖЕНЬ.....	165
Вегера Л.В. ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ РОДОДЕНДРОНОВИХ САДІВ В УКРАЇНІ	166
Головащенко М.Ф. ДОСЛІДЖЕННЯ СТІЙКОСТІ ШТУЧНИХ СОСНЯКІВ ДО НАВАНТАЖЕНЬ ТВЕРДИМИ ОПАДАМИ	167
Штокало С. С., Глінська С. О., Глюза А. А., Кисіль А. Л. ФЛОРИСТИЧНИЙ СКЛАД МІСЦЕЗРОСТАНЬ <i>ALLIUM URSINUM L.</i> У КІВЕРЦІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПРИРОДНОМУ ПАРКУ «ЦУМАНСЬКА ПУЩА»	169
Глінська С. О., Швець Г. І., Розман М.В. Штокало С. С. ВИДОВИЙ СКЛАД СИНУЗІЇ ЕФЕМЕРОЇДІВ КІВЕРЦІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ЦУМАНСЬКА ПУЩА»	171
Глінська С. О., Омельчук С. В., Огородник О. В., Мазур А. І., Штокало С. С. ВІКОВИЙ СПЕКТР ПОПУЛЯЦІЇ <i>ALLIUM URSINUM L.</i> В МЕЖАХ КІВЕРЦІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ЦУМАНСЬКА ПУЩА»	173

Тези доповідей учасників
III Міжнародної науково-практичної конференції
25–26 травня 2017 року

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОЗЕЛЕНЕННЯ
НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ: ОСВІТА, НАУКА, ВИРОБНИЦТВО,
МИСТЕЦТВО ФОРМУВАННЯ ЛАНДШАФТУ»

(До 10-річчя відкриття напряму підготовки
«Лісове та садово-паркове господарство»)

Редактор *О.О. Грушко*
Комп'ютерне верстання: *С.І. Сидоренко*

Здано до складання 27.04.2017. Підписано до друку 10.05.2017.
Формат 60x84¹/₁₆. Ум. др. арк. 19,76. Зам. 6562. Тираж 100.
РВ відділ, Сектор оперативної поліграфії БНАУ.
09117. м. Біла Церква, Соборна площа, 8/1; тел. 3-11-01.